

[Holger Andersen.]

en saadan Karakter, at der foreligger rimelig Mulighed for deres Afvisning, idet vi selvfølgelig baade af nationale og internationale Grunde maa søge at undgaa, at vort Territorium udnyttes af krigsførende Parter.“

Der ligger heri efter min Mening en tydelig Tilkendegivelse af, at Danmark maa have et Forsvar, for at vi kan holde os uden for en eventuel Krig, og det lød mildest talt noget besynderligt, at det ærede 6te tingvalgte Medlem (C. F. Sørensen) kunde stille det saaledes op, at dette Forslag var egnet til — saadan forstod jeg ham i hvert Tilfælde — at holde os uden for krigerske Forviklinger, medens de forøgede Bevilinger, som baade Venstres og de Konservative Forslag i det andet høje Ting vilde resultere i, rummede en meget betydelig Fare for, at Landet kunde blive inddraget i Krig. Se, det er det gamle Argument, som ellers var forladt, og som man heldigvis heller ikke har hørt Forsvarsministeren ty til, hverken her eller i det andet høje Ting. Tværtimod var jo den højtærede Forsvarsministers Argumentation i det andet høje Ting over for det konservative Forslag denne: Jeg bestrider ikke, at det kan give en forøget Sikkerhed, men ikke den Sikkerhed, som de Konservative vil give det Udseende af, maaske ikke engang en Sikkerhed, der efter min Mening staar i Forhold til de forøgede Udgifter. Men et Argument som dette, at de Forslag, der var stillet fra Oppositionens Side, skulde være egnede til at drage Landet ind i en Krig — nej, noget saadant har den højtærede Forsvarsminister holdt sig for god til at anføre.

Den Opfattelse, at vi skal have et Forsvar netop for at holde os uden for Krigen, har vi fra konservativ Side altid hævdedet. Et Forsvar er nødvendigt for at bevare Freden for et Land. Et forsvarsløst Land er en Fare for Freden, navnlig naar dets Beliggenhed er som vort Lands, i Krydsningspunktet mellem meget vigtige storpolitiske Interesser. Et forsvarsløst Land vil virke tiltrækkende paa den, der har Brug for at sætte sig i Besiddelse af dets Territorium til Fremme af sine militære Formaal, og som kan gøre dette uden nævneværdig Indsats og Risiko. Naar man saa tilmed frygter — og det kan man for vort Vedkommende have god Grund til —, at man vil argumentere ud fra den Opfattelse, at Modparten kunde komme en i Forkøbet, ja, saa vil der i en meget spændt international Situation kunne opstaa et Kapløb mellem de i det paagældende Terri-

toriums Udnyttelse interesserede Magter om at komme først.

Vi kan derfor kun hilse med Tilfredshed, at man fra Regeringens Side nu erkender den ubestridelige Grundsandhed, som ogsaa den højtærede Forsvarsminister her har vedkendt sig. Men samtidig viser den højtærede Forsvarsministers Udtalelse om, at denne Beskyttelse mod Neutralitetskrænkelser begrænses til saadanne Tilfælde, i hvilke der foreligger *rimelig* Mulighed for disses Afvisning, en Halvhed, der karakteriserer hele Lovforslaget. Det er selvfølgelig umuligt i Forvejen at give en bestemt Definition af, hvornaar, hvorledes og med hvilken Indsats Landet skal kunne hævde sin Neutralitet; det kan ingen fornuftigvis forlange, og jeg skal være den allersidste til at forlange noget saadant af den højtærede Forsvarsminister eller af noget andet Medlem af Regeringen. Her vil det komme an paa saa mange Omstændigheder, som det er ganske ugørligt at udtale sig om i Forvejen. Det er givet, at man i de enkelte Situationer maa overlade til den siddende Regering at skønne over de Midler, der skal gribes til for at hævde Neutraliteten, men det skal og maa principielt hævdes, at Neutralitetens Opretholdelse forudsætter Vilje til i en given Situation at sætte alle til Raadighed staaende Magtmidler ind for at værne om Statens Handlefrihed og Suverænitet. Herom kan der ikke være den fjerneste Tvivl. Saavel Folkerettens Teori og Praksis som alle historiske Erfaringer taler i saa Henseende et utvetydigt Sprog. Det er ogsaa den Opfattelse, der er almindelig anerkendt i alle de mindre Lande, vi naturligt kan sammenligne os med, og enhver anden Paastand har ingen Bund i Virkeligheden.

Forholdet er jo det, at der er den nøjeste Forbindelse mellem Forsvar og Udenrigspolitik, og derfor burde ogsaa ydrepolitiske Hensyn indtage en afgørende Plads ved enhver forsvarspolitisk Foranstaltning. Saaledes har det ogsaa været i praktisk talt alle andre Lande, som vi kan have Interesse af at sammenligne os med. Man kan se paa Finland og Sverige, man kan se paa Holland, Belgien og Schweiz, for blot at nævne de allervigtigste mindre Lande med udsat Beliggenhed. Ja, selv om man vil mene, at det kun er sket ud fra ufyldstgørende Hensyn, paa ufyldstgørende Maade og præget af stor Halvhed, var det dog ogsaa visse ydrepolitiske Hensyn, som stod bag Ordningen af 1909. Et nøje Samarbejde mellem Udenrigsledelse og øverste Militærkommando og en omhyggelig Afvejelse af de økonomiske Hensyn, det er de Forudsætninger, ud fra hvilke